

LEKCJE ARCHIWALNE

(konspekt nr 8)

Temat lekcji: **Powstanie kościuszkowskie w świetle dokumentów archiwalnych**

Prowadzący: mgr Urszula Kacperczyk

Miejsce: Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa ul. Długa 7

Czas: 45 min.

Metoda: Wykład z prezentacją

Cel: poznanie sposobu czerpania wiedzy na temat wydarzeń historycznych w oparciu o źródła archiwalne. Na podstawie wybranych dokumentów zapoznanie uczniów z przyczynami wybuchu i przebiegiem powstania kościuszkowskiego.

Wprowadzenie:

1. Sytuacja Rzeczypospolitej w dobie rozbiorów.

Lekcja właściwa:

1. Kryzys państwa i stosunki polsko-rosyjskie.
2. Reformy Sejmu Wielkiego i Konstytucja 3-Maja.
3. Wojna polsko-rosyjska, konfederacja targowicka.
4. Tadeusz Kościuszko i insurekcja.
5. Znaczenie militarne i społeczne powstania (uniwersał połaniecki).
6. Klęska powstania i upadek państwa.

Zakończenie:

1. Podsumowanie.
2. Odpowiedzi na pytania uczestników lekcji.

Wybrana literatura przedmiotu:

Bartel W. *Ustrój władz cywilnych powstania kościuszkowskiego*, Wrocław 1959.

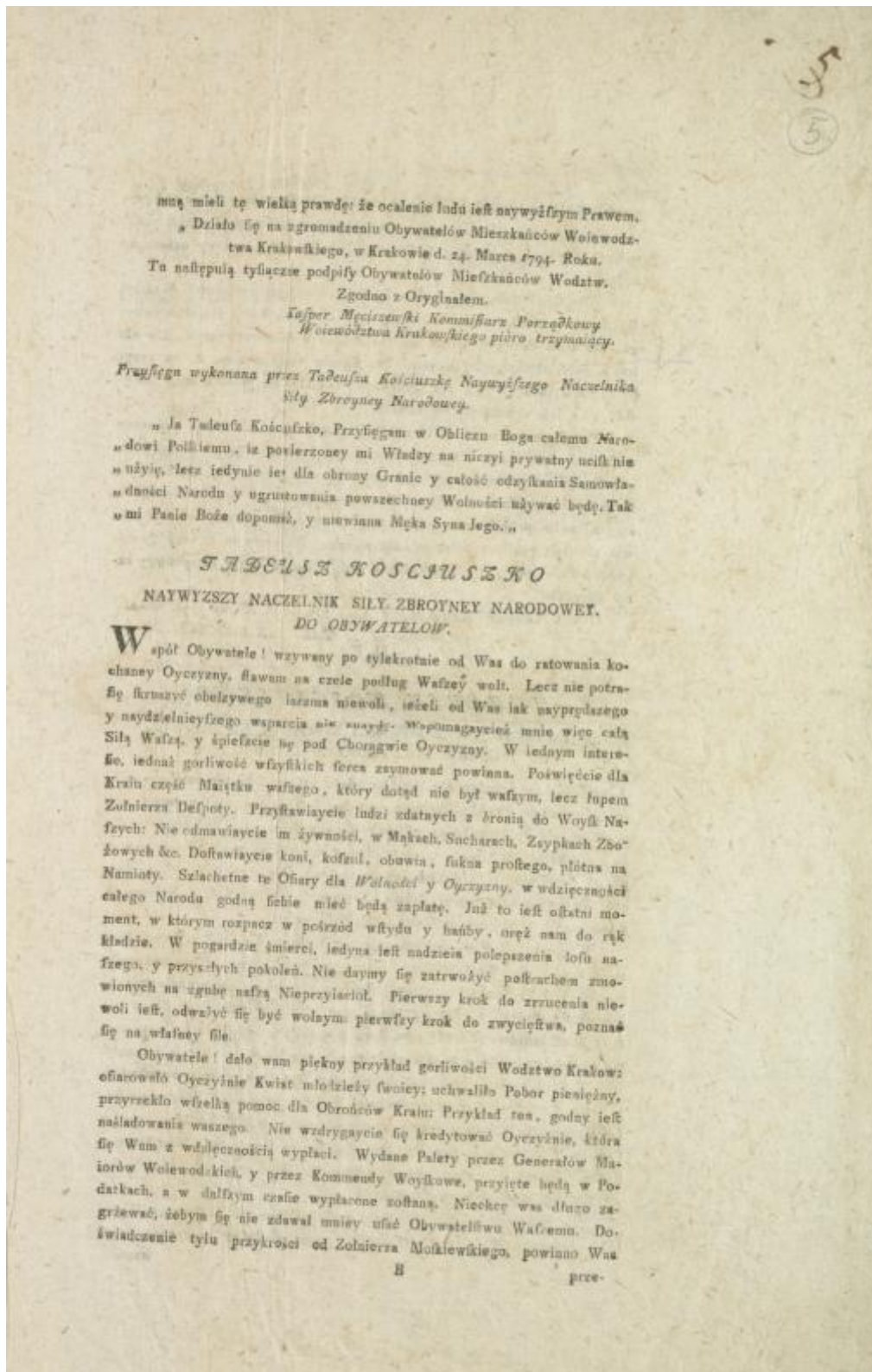
Kieniewicz S., Zahorski A., Zajewski W., *Trzy powstania narodowe*, Warszawa 1992.

Szyndler B., *Powstanie kościuszkowskie 1794*, Warszawa 1994.

Zahorski A., *Warszawa w powstaniu kościuszkowskim*, Warszawa 1985.

Przykładowe dokumenty:

Akt powstania (druk), 24 III 1794 r. – AGAD, Zbiór Popielów, sygn. 374, s. 5 (przysięga Kościuszki)

16

Lagran chwałobnym przykładem gor-
liwych Obywateli Wzrostu Krakow-
skiego, oswobodzeni od obcej -
przemocy dziełnością Ludu i wycieku
w tutajszej Policy zgromadzonego,
największym znany być obowią-
zkiem tegoż się uwolnić do Akta
Powstania Narodowego przez Obywa-
telow Krakowskich nadmian 24.
Marsa. 1794. pod Naczelnictwem
Niezwykłego Józefa Kosińskiego
rozporządzonego, którego za Najwyższego
Naczelnika Sily zbroyney Narodow-
wey uanowiono, i Naj-
wyższej Radzie Narodowej od
niego przybranej, postawionemu
aupelne przyrzekamy, dopóki
żaniew chwałobny powstania
Narodowego trzymamy i walcimy
nim zaś osoby, porządany tegoż
Naczelnika, lub dyspozycyę Jego
na tym meyscie wyprzemy, do
Naczelnictwa tymczasowego